

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félfévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félfévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Mi és az újpárt.

— febr. 6.

Kétségkívül minden új dologban, minden új eszmében, minden új intézményben van valami ingerlő, a mi az újdonság erejével hat, vonz, csábít. Az az eredetileg gyűszűnyi mozgalom is, mely a híres debreczeni szabadelvű párti határozati javaslatot kezdeményezte, majd létrehozta: országos elismerésben részesülése által nagy dologgá nőtte ki magát. Oly annyira, hogy bár a parlament kapuin, jobban mondva a mindenkori kormányokat készségesen támogató „szabadelvű párti” agyakba nem is sikerült neki behatolnia, az mégis többé a napirendről le nem kerülhetett. Annyira fogékonytá gyurta a nagy nemzeti mozgalom a kedélyeket, hogy szinte kinosan vártok ennek a határozati javaslatnak valamely tényleges eredményét, mert azt jól tudta minden ép érzékű ember, hogy a következők nem maradhat. Csak azzal nem volt tisztában senki, hogy mi is lesz hát ez a következmény?

Ennek az öreg újságnak 1903 évi július 27-iki számában megkoczkáztattam némi észrevételeket ama szabadelvű határozati javaslatra. Bátor voltam ama meggyőződésnek kifejezést adni, hogy az országgyűlési szabadelvű párttól még csak várni sem lehet azt, hogy ezt a határozati javaslatot magáévá tegye s hogy sar-

kára állva, hangos szóval követelje a nemzet ezeréves igazságainak valóra válását. Azt állítottam, hogy az országgyűlési szabadelvű pártnak ez a — várt — magatartása a praetoriánusok harca volna Caesárjuk a kormány ellen, melyben minden bizonyos nem a kormány vesztene el a csatát. Csátára azonban — fájdalom — nem is került a dolog. Az országgyűlési szabadelvű párt hű maradt magához, hű maradt multjához. De legalább bebizonyította, hogy van egy erénye: a következetesség. (Hogy aztán a nemzet ezt az erényt a hét főbűnök közé sorozza, a miatt a t. szabadelvű pártnak — úgy látszik — épen nem fáj a feje.)

Bátor voltam abban az észrevételemben azt is megemlíteni, hogy az említett határozati javaslat megalkotóinak és mindazoknak, a kik a szabadelvű-táborból azt magukévá tették: új-pártot kell alakítaniok, váljanak ki a csökönyösök közül a haladók, vonják meg egymás közt az elválasztó vonalat, kerüljenek szembe egymással és folytassák a harcot: arczél arczél ellen! s nem egymás mögött és oldalt támadva.

Távol legyen tőlem s van is még a gondolata is annak, mintha a debreczeni „új-párt” megalakulását hivatkozott újságcikkem legkevésbé is előidézte volna. De azt a tényt, hogy az „új-párt” különösen itt Debreczenben megalakult: én ama határozati javaslat s részben az általa

előidézett országos felbuzdulásnak természetes következményeként tekintem. Az volt az ok és ha az általa czélezett közvetlen okozat — a magyar nemzeti szellemnek a hadseregben való érvényesülése — nem is következett be, de meg van a másik okozat: az összeaszott szabadelvűpártnak megtörése és új-párt alakulás. A helyzet tüzetes megismerése szülte azt az előre nem is látott, tehát nem is szándékolt következményt. Annak felismerése, hogy magyar nemzeti jogaink érvényesítésének első és igen erős akadálya itt benn az országban, magában az országgyűlésben nagyon is ez nem más, mint az országgyűlési szabadelvűpárt. Előbb ezt az akadályt kell a Bécsbe vezető utról elhárítani, még pedig ha másként nem, hát össze kell törni. És ha ez az első akadály elhárítva van: akkor nyílnak meg a sorompók a nemzeti jogok előtt a bécsi uton, szabad lesz az út a trón magaslataig. És ha egyszer arra a magas helyre eljutottunk: nem lehet az, hogy egy egész nemzetnek hangos követelése kielégítést ne találjon.

Egészen természetes tehát az új pártnak fejlődése a csirázástól kezdve egész a megalakulásig. És én hiszem, hogy azok az igazi magyar nemzeti eszmék, melyeket zászlajára irt s melyeknek megvalósításáért oly nagy elszántsággal sikra szállt: hódítanak, meghódítanak igen sok szívet. Mert fájdalom, igen nagy, felette nagy azoknak

Különös bál.

Egy tánczosnő emlékeiből.

— Régi barátainak, a Lubomirov házaspárnak a nevében van egy kéréssem önhoz, — szölt Fersen grófné egy deczemberi napon, 1882-ben hozzám.

— Micsoda kérés az?

— Hogy legyen jelen azon a bálon, a melyet a szegény egyetlen leányuk halála óta egészen különössé lett szülők adnak a megboldogultnak a születésnapján. Hozza meg a kedvemért ezt az áldozatot! Felebaráti cselekedet lesz!

— De grófné, — jegyeztem meg bámulva, — bálon megjelenni lehet akármilyen áldozat nem, különösen nekem, a ki annyira szeretek táncolni.

— Majd meglássuk. De csak azután ne vesse a szememre, hogy erre a különös mulatságra erőltettem.

— Kérem, világosítson fel bővebben!

— Nos, szegény Lidia játszótársnő már nem akarnak elmenni a bálra, mert nem tudnak vidáman táncolni a szülők láttára, a kik egy emelvényen ülve nézik a tánczókat s szakadatlanul sirnak és panaszkodnak.

— De miért kinoznak másokat ezzel?

— Miért? Mert a kétségbeesés és a Lidia elvesztésén való gyász szegényeknél teljes beszámíthatatlanságot idézett elő s ez az emlékűnap rendszeren fájdalmasan édes

vigasztalást hoz nekik. A család barátai azt is beszélnek, hogy vezeklésül rójják magukra; mert ha annak idején energikusok lettek volna s megtiltották volna Lidiának a mértéktelen táncot, talán még most is élne.

— De kérem szépen, melyik leány nem tánczol Szent-Péterváron? Olyan ártatlan mulatság!

— Nem olyan ártatlan, — felelte a grófné, ha valakinek szívbaja van s ha a tánc valóságos mániájává lesz. Lidia ugyan eltitkolta a betegségét, hogy szabadabban hódolhasson szenvedélyének, de napról-napra fogyott s rövidlátó szülei ezt nem vették észre. Egyszer aztán az történt, hogy Lidia, épen a születésnapjára adott bálon, a mikor a négyesben a szólót táncolta, szívszélütést kapott s holtan rogyott össze.

— Rettenetes.

— Én is ott voltam és soha annak a jelenetnek a borzalmasságát elfelejteni nem fogom. S Lidia szülei azóta nem épeszűek... Nem ment még el a kedve a báltól?

— Egyáltalában nem! El fogok menni s iparkodni fogok, hogy a szülőket elvonjam gyászuktól!

*
Lubomirovék unokaöccse, egy jónevű fiatal ember, a kivel a grófnénál már többször találkoztam, kísért el bennünket a rokonaihoz. Lubomirovék folyékonyan beszéltek németül, nagyon köszönték a meg-

jelenésemet és semmit sem árultak el a zavarodottságukból. Igaz, hogy a figyelmes szemlélő észrevette a szemük zavarodottságát.

A pompásan díszített fogadótermet csakhamar benépesítették az elegáns tánczosok és szép leányok. A háziur milliomos volt és semmit sem mulasztott el, hogy ünnepiesen lássa vendégeit. Szegény milliomos, a ki a világ semmi kincsével sem volt képes vidámságot vagy jókedvű kacagást elővarázsolni! A társaság halkán, sotto voce beszélgetett, senki sem volt ment attól az aggodalomtól, hogy a szegény örültek valami kellemetlen meglepetést szerezhetnek; még unokaöccsük sem tudta a nyugtalanságát rejtegetni, az arca piros volt, mintegy lázban.

Végre felhangzott a zene s a háziur unokaöccse engem kért fel az első keríngőre. A bálterem virágos pagonyhoz volt hasonlatos; kamélia mindenfelé.

Még láttam, hogyan foglal helyet az öreg házaspár egy magaslaton, aztán a tánczene s a repülés gyönyörűsége elfeledtetett velem mindent. De a mint néhányszor elhaladtam előttük s néztem őket, egyszerre mintegy megbénultam, s hirtelen elmult a tánchoz való minden kedvem. Az a ki mondhatatlan szomorúság, a mi a gyászolók arczán előmúlt, a titokban letörölt könyvek, az összeszorított kezük, mintha egymást akarták volna támogatni, elvette minden kedvemet s azt mondtam a tánczosoknak:

száma, a kiket a szabadelvű pártkötelék bilicsei fogva, lenyűgözve tartanak, a kik a helyzettel való jóhiszemű megalkuvás folytán, vagy a hatalom nyomása ellenében az ellenállási képességnek teljes hiánya miatt lettek eszközeivé egy nemzetrontó politikának. Választók, mint választottak érezik a hova-tovább érezni fogják a feltámadt és semmiféle kormányintézkedéssel, főispán megvesztés s új főispán kinevezéssel, titkos és nem titkos rendeletek által többé el nem fojtható magyar nemzeti szellemnek lobogását. Választók és választottak tömegesen fogják elhagyni és örömmel hagyják el azt a szabadelvűnek nevezett kamarát, a melyben éppen a szabad gondolkodás hiánya miatt a nemzeti szellemben való haladás iránti minden nemes törekvés össze dohosodott. Választók és választottak onnan szerznének majd az „uj-párt“ zászlai alá, mert ők vágyakoznak a szabad levegőre.

De a függetlenségi tábor mozdulatlan marad a hívogató szóra. Nekünk az szolgál örömről, hogy azért, a miért a függetlenségi tábor oly hosszú idő óta ernyedetlen kitartással, még hozzá a (szerintük való) kormányképeségnek híjjával küzd: ime egy kiszolgált miniszterelnök vezérlete alatt aranykuleses kamarások, nyugdíjat élvező főispánok s más nagyságok keresve keresik a „szabadelvű“ elégedetleneket és kezét fogva a társadalomnak minden rendű és rangu egyedével, bajnoki fogadalmat tesznek.

Kétségtelen, hogy egy kiszolgált miniszterelnök igen nagy elégtételt ad nekünk azért, hogy az általunk évtizedek óta hangos szóval követelt, de általa is annyiszor lefitymált, sőt üldözött nemzeti igazságoknak kilencz tized részét ime nemcsak magáéva teszi, hanem azoknak megvalósításáért sereget toboroz maga mellé. Elvitázzhatatlan igazságoknak és ellenállhatatlan erejű igazságoknak kell lenni a mi igazságainknak, hogyha egy ily Saulust Paulussá voltak képesek átvarázsolni. Hódító erejük ezek a mi igazságaink, hogyha az előbb Saulus fővezéren kívül olyan alvezéreket s ily rövid idő alatt annyi harcost volt képes a földből előteremteni.

Es ez a mindenesetre jóleső látvány, ez a közel fogható, füleinkkel hallható, szemünkkel látható csalhatatlan bizonyíték kell, hogy meggyőzősítsen bennünket abban a tudásban, hogy a mi igazságaink nem csak kilencz tized részben, — mint a mennyit

az uj-párt kiszajátított, hanem tíz tized részében, a maguk teljes, összefüggő szerves egészében mind-mind tiszta igazságok. Nincs okunk tehát arra, hogy azoktól egy hajszálnyit eltérjünk, legkisebb okunk sincs arra, hogy azokból csak egy parányit is engedjünk.

A ki az elvekben is szereti a változatoságot, a kiben kellő kitartás nincs, a ki az ujság ingerlő tulajdonságának ellen állani nem tud, vagy a kit valamely álmoltság, vagy megfoghatatlan és magmagyarázhatatlan belső ösztön arról győzt meg, hogy a függetlenségi és 48-as párt eszméi, törekvései, évtizedek óta következetesen hirdett igazságai csak kilencz tized részben helyesek s megvalósítható igazságok — és csak egy tized részben nem ilyenek, és ebben az egy tized részben ilyenek nem is lesznek soha: azok ám esküdjének az uj-párt zászlójának örök hűségét s kívánjuk, hogy e zászló követésében legyenek kitartóbbak, mint voltak a 48-as eszmék zászlói alatt.

Azok, a kik emberi véges elmével képesek a vonásnak természeti törvényeit lerontani s azt bebizonyítani, hogy a ki ebből test vonza a nagyobbát s nem megfordítva, a kikek meggyőződése az, hogy a tengernek vize táplálja a folyamokat s nem a folyamok a tengert, azok, a kik a meredek s bizonyonyal táasztó hegymászás közben megállanak a hegy csucs közelében épített menedék háznál, holott még csak néhány lépéssel tovább a legfenségesebb, a legelragadóbb tájékon gyönyörködtethetnék lelki szemüket: ám azok lépjenek át az uj-párt Rubiconján, vissza nem sőhajtjuk őket.

Ők csak tisztára akarják mosni a ledőlt szobrot, ezt a szegény hazát s azt mondják:

Ha régi fényében ragyogni fog akkor menjük pihenni társaim!

Nekünk azonban ez nem elég, mi folytatni akarjuk tovább is a munkát, tehát pihenni nem megyünk

akkor még nem! még azon kívül új kötelesség fáradaalma vár ránk. Föl kell emelnünk a szobrot megint a hegyre, melyen egykor tündökölt, a melyről olyan méltóságosan nézett alá a bámuló világra.

A fejlődés nem hátra, de előre tör-

ténik. Az ujpárt szellemi fejlődésének iránya a közvilág teljesen független Magyarország. Ha fejlődni kíván, fejlődésében a függetlenségi és 48-as pártot eléri. Miért mennék tehát mi visszafelé s hozzá, holott neki kell mi hozzánk jönni. A hegy nem mehet Mohamedhez, tehát Mohamed megy a hegyhez.

Dr. Varga Lajos.

A helyzet.

— február 6.

A politikai helyzetben a magyar delegáció ülése nem mozdított elő semmiféle változást. Mindössze az történt, hogy a magyar delegátusok között hirtelen futott annak, miszerint Pi Reich közös hadügyminiszter a jövő héten elmondandó expozéjában ugyanazokat a nyilatkozatokat fogja megtenni, melyeket az osztrák delegációban hangoztatott. Ez természetesen nem elégíti ki még a magyar kormányparti kedélyeket sem, hanem — ha így lesz — az obstrukció lángját fogja emelni. A magyar delegátus urak különben környéken kíváncsiak a jövő héten Bécs környékén tartandó lőpróbaakra, melyeket Krobotin tábornok vezetése mellett az új ágyukkal fognak véghezvinni. Ebből az esetből eszünkbe jut egy igen előkelő magyar delegátus megjegyzése, a ki az örkényi próbálásokat végigszenvedte. Az illető delegátus ugyanis a próbálások után így nyilatkozott:

— A lövések pompások voltak. Csak azt nem tudom, hogy a régi vagy az új ágyukból löttek-e nekünk.

Azt hisszük, hogy ez a nyilatkozat eléggé jellemzi a mi delegátusaink ágyupróbáisi műérképét.

A külügyi politika bírálata különben a delegációban nem keltett fel szenvedelmeket. Mintha Ugron Gábort és a néppárti Rakovszkyék at is rekedtté tette volna a bécsi kód. A külügyi költségvetéssel Láng Lajos előkötete alatt két óra alatt végzett az albizottság, annak dacára, hogy Gouchevski közös külügyminiszter egyszerűen átsiklott azon a kérdésen, hogy a külügyi konzulátusoknál alig egy-két magyar ember van alkalmazva és külügyi képviselőtünk nagy részénél a magyar nyelv ismeretlen fogalom.

A magyar politikai körökben pártkülönbség nélkül általános felfőborodást keltett herceg Liechtenstein Alajosnak az a beszéde, melyet a haindorfi keresztény szocialista gyűlésen mondott. Ennek a beszédnek végső sorai a következőként hangoztak:

— 1848-ban az államférfiak és diplomaták bölcsesége hajótörést szenvedett.

— Most már értem, hogy miért tekin-
tik szőrdőzve a jelenléteket ezeken az —
emlékbürokon.

— A legnagyobb meglepetés pedig
még csak most vár önre, — felelte felszóruit
hangon a tánczosom, — a négyesben a
sola des dames alatt.

— Micsoda meglepetés? Ne ijesztges-
sen. Mondjon el mindent!

— Esedezem, legyen elnéző szegény
magyném iránt! — mondta kérő hangon.

— Ön elég okos ahhoz, hogy...

A keringőnek ekkor éppen vége lett s

a tánczosom nem fejezte be a szavait.

Érthető türelmetlenséggel vártam a
titokzatos négyesre: közeledtem Lubomiro-
véknak, hogy beszélgessek velük, de nem
látszottak ügyelni szavamra. A háziasszony
csendesen megismogatta az arcomat és
havasosan zokogva mondta:

— Ön fogja a Lidia szőlőjét táncolni?
Oh, ugy örülök neki.

E zokogva mondott szavakra hideg
borzongás szaladt végig a hátamon s sze-
rettem volna lemondani arról a kísérteties
négyesről. A háziur unokaöccse volt a tán-

czosom. Komolyan, halavány ajakkal állt
mellettem.

— Micsoda szomorú mulatság! —
susogtam a kezdő zene alatt s a mikor
megfogtam a tánczosom kezét, éreztem, hogy
remeg, a mi csaknem teljesen kihozott a
sodromból. De a mint felhangzott Orlov
felséges zenéje, egyszerre magamhoz tértem.

A zene elfelejtett velem mindent, —
szülőket, leányt, gyászt, meglepetést, örült-
séget. Mindent elfelejtettem s vidáman tán-
czoltam végig a szőlőt. Ekkor az utolsó
lépésnél odakiáltotta hozzám a tánczosom:

— No, most! Lélekjelenlét!

Egyszerre azt éreztem, hogy az ősz
háziasszony átölel, megcsókol s erőszakosan
magával von. Kábultan, kifulladásra arra
eszméltem csak föl, hogy Lubomirovnával
együtt az asztrálámpások által megvilági-
tott kis hálósobában vagyok. Mielőtt még
kérddezhettem volna valamit, Lubomirovné
nagy izgatottsággal szólalt meg:

— Ez az én Lidiám szobája, lássa,
kedvesem, ezen a fehér ágyon... azon a
vánkoson pihent utoljára a kedves feje.
Ebben a bál ruhában — s rámutatott egy
rózsaszínű kreppruhára, — csodálatosan szép

volt; ez a koszoru volt aranyos fűrtjeiben;
itt a nyakéke, a legyezője, a keztyűje. Oh,
micsoda fájdalom volt még a pár pillanattal
előbb sugárzó szépségű leányt halva látni!
Örökre elszakadva tőlünk, egyetlen gyer-
mekünk! Lidia, Lidia!

S az öreg asszony odavetette magát az
ágyra, megragadta a vánkost s könyeivel
áztatta, miattát vézna alakja remegett, mint
a nyárfa lombja.

Ekkor úgy éreztem, hogy meg kell
kisérelnem megvigasztalni az öreg asszonyt,
mintha valami belső hang kényszerített
volna erre. Lehajoltam hozzá s fejét a vál-
lamra támasztva, kezdtem beszélni:

— Kérem, oh, kérem, ne keserítse meg
Lidia túlvilági boldogságát a kétségbeesés e
kitöréseivel.

— Lidia boldogságát? — kérdezte,
bámuló tekintetét vetve rám. — Tehát a
megboldogult tud a keserveimről?

— Hogynem! Nem hallotta soha azt a
szép legendát az özvegyasszony könyes kor-
sójáról? S elmondtam neki a legendát, hogy
a holtak korszót hordanak kezükben, a mely-
nek tartalmát minden értük ejtett könyesepp
nehézebbé teszi.

Akkor a kard, az erősebb hatalom kettévágta a gordiusi csomót, melyet nem lehetett megoldani. Minden valószínűség szerint ennek kell megtörténnie most is. Ausztriát nem lehet obstrukcióval eltüntetni a világ végéről. Közel van az a pillanat, a melyben véget kell vetni a dolognak.

Herczeg Liechtenstein Alajos tudvalevőleg magyarországi földbirtokos is, de egyúttal nagyon közeli összeköttetésben áll a bécsi udvarral. Nagyon jó lesz épen ennél fogva ezen szavait emlékeztetben tartanunk. Impulzust ad ez arra a törekvésre is, hogy a kik külföldön élnek, magyar földbirtokok jövedelmeit élvezik és idegen eszmék szolgálatában állanak, azok legalább is kétszer annyi adóval terheltessenek meg, mint az a szegény magyar földbirtokos, a ki itthon hazáját szeretve, a maga és hozzátartozói, földműves alkalmazottai existenciájáért küzd.

Id. Sóvágó Imre. 1843—1904.

A hajduböszörményi függetlenségi és 48-as pártot mély csapás érte: meghalt id. Sóvágó Imre a párt-kör gazdája, ottani elvtársaink egyik kiváló férfia. A mi volt Kertész János a debreczeni függetlenségi-pártnak, az volt id. Sóvágó Imre a böszörményieknek.

Csaknem öles magas, erős termetű test, hatalmas lelőgő bajusz, nyugodt, nyílt, tiszta arc, jóságos tekintet, éles felfogás, kiváló vitaközlési képesség, széles látókör, nagy tapasztalat, tiszta jellem, férfiu bátorság, ezek voltak az ő tulajdonságai, ezekből állott ő.

Sok éven keresztül hivatalnokskodott, volt városi pénztárnok is 11 évig, városi képviselő, presbyter, megyebizottsági tag. A hol részt vett, mindenütt ballatta okos szavát a közdolgokban. Bizony ezelőt nem egy-két kellemetlen percet szerzett a hivatalos köröknek a megyeház termében.

Igen sokan borították koszorúikkal az elhunyt érdemes férfi ravalatát. Közöttük kitűnt egy elővirág koszoru, melyen a következő felírás volt: Hü öreg bajtársának — Benedek János képviselő. Maga a népszerű képviselő is lejtött a derék férfi temetésére. Egy másik koszorunak hármas ágán ez a felirat volt: Szeretett körgazdájának — Legmélyebb részvéte jeléül — A függetlenségi-párt. E koszorut egy küldöttség vitte el, a melynek nevében dr. Löwinger Armia ügyvéd, alelnök mondott könyekig megható beszédet a koszoru elhelyezésekor. A teme-

Lubomirovna lélegzetszegetten hallgatott, aztán fellélegzett s hosszabb szünet után így szólt:

— Köszönöm, köszönöm, gyermekem! Oh, hogy felüditették szavai szomjas lelkemet! Hogy megerősített.

S a kezemet akarta megcsókolni.

— De ezentul nem engedem ám magamat bolondokhoz cipelni, grófné, — kiáltottam fel a kecsiban, — különben még a magam esze is oda lesz. Szegény asszonyt soha el nem fogom feledni!

— En pedig utolsó lehelletemig hálás leszek önnek, hogy megmentette legkedvesebb barátomat! — felelte a grófné.

Még mielőtt eljöttem volna Pétervárról, az az öröm ért, hogy láthattam Lubomirovát kedves környezetben is, mert az unokaöccsük kedves leányát vette feleségül, a ki kárpótlást nyújtott Lidiáért.

Lubomirovától való bucsuzásom a lehető legszivesebb volt, a jó kívánságai, a melyekkel elárastottak, szemmel láthatóan a lelkük mélyéből jöttek. En pedig ennek a szereplésnek sokkal jobban örültem, mint későbbi sikereimnek, a világot jelentő deszkákon.

tésen a függetlenségi párt gyászszászó alatt testületileg vett részt. A templomban Szolnok György mondott remek imát s kitűnő beszédet. A sirnál a párt nevében a párt tevékeny titkára: Dobó Sándor mondott magasan szárnyaló bucsubeszédet, méltatván az elhunyt érdemeit.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Hírek a f iskoláról. Gulyás Lajos volt gimnásiumi tanár tegnap délutáni temetésén a tanári kar és az ifjuság teljes részvételével történt, a Hittanszaki Önképző Társulat, melynek az elhunyt alapító elnöke volt, testületileg képviseltette magát és az egylet nevében Harsányi Lajos szenior tartott bucsuztató beszédet.

A Debreczenben felállítandó egyetem javára a főiskolai ifjuság által Turkeven rendezendő hangversenyt az ottaniak oly nagy lelkesedéssel fogadták, hogy nemcsak táncstermet és cigányt bocsátanak ingyen a rendezőség rendelkezésére, de megígérték, hogy a mulatság rendezése körül fölmerülő összes kiadásokat is fedezik.

Csikó Lajos akadémiai tanárt, a Hittanszaki Önképző Társulat felügyelő tanárát, ki ma üli tanárságának 25 éves jubileumát, az egylet, Harsányi Lajos szeniorral élén, testületileg üdvöli, mely alkalommal tanári működését megőrző jegyzőkönyvi kivonatot adnak át a jubiléusnak.

Petőfi ünnepély. A ref. főgimnázium önképzőköre márczius 13-án Petőfi emlékünnepet rendez. Az elnökség ez alkalomból Petőfi ódára és értekezésre pályázatot hirdet. A műveket e hó 27-ig lehet benyújtani a kör titkárnál.

Egyházigazdasági ülés. A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága febr. hó 6-án d. u. 3 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárnyak: Folyó ügyek. A tanácskozást Szinay elnök vezeti.

Pályázat a főiskolai tanárságra. Kiss József, az ev. ref. főiskola tudós fizika-és számtan tanára nyugalomba vonulván, a megüresedett tanszékre pályázatot hirdettek. Mint értesülünk: a tanszékre Nyáry Béla helyettes tanár, a ki Kiss Józsefet helyettesíti, pályázott. Ma nyújtotta be a püspöki hivatalhoz pályázati kérvényét.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Szombat: Közönyt közönnnyel. (A. bérlet.)

Vasárnap délután: Aranyember; este: Gárdisták. (Bérlétszünet.)

Hétfő: Dr. Nebántsvirág. (B. bérlet.)

Kedd: Dr. Nebántsvirág. (C. bérlet.)

Szerda: Dr. Nebántsvirág. (A. bérlet.)

Csütörtök: Aranyvirág. (B. bérlet.)

Péntek: Tavasz. (C. bérlet.)

Szombat: Idegennő. (A. bérlet.)

Vasárnap délután: Szegény Jonathán; este: Utazás Magyarország körül. (Bérlétszünet.)

Vasárnap a színházban. Holnap vasárnap két előadás lesz színházunkban, délután Jókai Mór 5 felvonásos eredeti drámája „Az aranyember“ kerül színre, félhelyekkel. A dráma főbb szerepeit Menszáros Margit, Jeszenszky Irén, Csige Ilonka, Ebergényiné Amália, Arday Ida, Klenovits György, Faragó Odón, Pataky Béla és Cserny Béla játsszák. Este lesz a reprise Sullivan Arthur nagy operettjének, melynek a címe: „A gárdista“. Az operett főbb szerepeit R. Réthy Laura, Felhő Rózi, Krémerné Lili, Havasi Szidi, Karacs Imre, Mezei Andor, Krémer Jenő, Faragó Odón és Szilágyi Aladár játsszák.

A heti műsorhoz. Az e heti műsort a Dr. Nebántsvirág című bohózat domi-

nálja. Csütörtökön az Aranyvirág, pénteken a Tavasz kerül színre, az idei szezon slágeroperettje, melyek bizonyára nagy közönséget fognak a színházba vonzani, már csak Felhő Rózi pompás alakításai révén is. Szombaton az Idegennő, ez a hatásos jelenetekben gazdag színmű kerül színre Jeszenszky Irénnel, a kinek a címszerep egyik legkiválóbb alakítása.

MULATSÁG.

Mulatságok sorrendje.

Február 6-án. Kefegyári munkások táncvigalma a „Margit“-fürdő disztermében.

Február 7-én. Iparos kör bálja a Bikában.

Február 13. A debreczeni „Függetlenségi Kör“ bálja a Bika szálloda disztermében.

Február 13-án. A „Debreczeni Elő Temetkezési Egylet“ táncmulatsága a „Koronában“.

Február 13-án. A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok estélye.

Február 14-én. Filler-egylet teazestélye a Bikában.

A mi bálunk. E hó 13-ikán, szombaton este lesz a helybeli „Függetlenségi kör“ bálja a „Bika“ disztermében. Az előjelekből ítélve az idei bál sem fog a múlt évek mögött maradni s megőrizi régi jó hírnevét, magyaros izét, zamátját. A rendezőség mindent elkövet, hogy a „Függetlenségi kör“ bálján megjelenők egy feledhetetlen estét töltsenek. A meghívókat már szétküldötték. — A kik tévedésből nem kaptak meghívót, de erre igényt tartanak, forduljanak a kör Csapó-utcai helyiségében levő rendezői irodához.

Táncestély. A debreczeni kereskedő ifjak társulata minden tekintetben kitűnően sikerült táncestélyt rendezett csütörtökön este a Bikában. A figyelmes rendezőség a hölgyeket igen csinos táncrenddel lepte meg. A kedélyes mulatságon, — mely a késő reggeli órákig eltartott, — a Magyar Testvérek muzsikáltak, a tőlük már megszokott odaadással.

Khon Ignác újabb szökése.

— Nem látta kérem a kis Khont? —

— február 6

Khon Ignác, a Debreczenben letartóztatott nemzetközi szélhámos, a ki mindenféle álnévek alatt temérdek zsebtolvajlást, lopást stb. követett el, a hirhedt hamiskártyás, kalandor maholnap megülheti szökésének ki tudja hányadik jubileumát.

Debreczenből tudvalevőleg a kórházból megszökött. Azonban a debreczeni rendőrség távirati tudósítására Miskolcra elfogták.

Jeney Miklós, a bűnügyi osztály főnöke az elfogatósi hirre jelentést küldött Miskolcra, felhiva a veszedelmes kalandor debreczeni szökésére a miskolci rendőrség figyelmét, mintegy figyelmeztetve a miskolciakat, hogy ha elfogták Khont, vigyázzanak rá.

Mindhiába. Khon ur megszökött. Ott is kórházba vitette magát s ott is Fischer Mácsi a debreczeni Telegdy (Zéchenyi) kávéház volt mesés szépségű kaszírnoje volt a közbenjáró a szökésnél.

Khon Ignác, — a kora utóbb kiderült, hogy a grác-budapesti vasúti utvonalon is nagyobb zsebmetészt követett el — elűnt a miskolci kórházból.

Most azután a debreczeni rendőrséggel együtt a miskolci is kíváncsian kérdezheti:

— Nem látta kérem a kis Khont?

Az is igaz, hogy Khon Ignác nem kicsi, hanem nagy — gazembernek is.

NAPI HIREK.

Lehet-e a legeltetési jogot

átruházni?

A közigazgatási bizottság határozata.

Debreczen, febr. 6.

Érdekes és a debreczeni háztulajdonosokat, valamint a debreczeni gazdákat érdeklő fontos ügyben hozott tegnap határozatot a közigazgatási bizottság.

Egy felmerült esetből kifolyólag kimondotta, hogy a hortobágyi legeltetési jogot a legeltetési szabályrendelet értelmében átruházni nem lehet.

Ez a határozat a milyen feltűnő, ép oly sérelmes a polgárságra és Debreczen város minden adófizető polgárára nézve.

A közigazgatási bizottság — igaz ugyan, hogy a szabályrendelet értelmében járt el, — egy régi, évtizedek óta gyakorlatban levő szokást akart megdönteni, a minek, ha érvényben marad, a debreczeni adófizető polgárság és maga a város valija nagy kárát.

Hogy ez így van, példakép csak azt említhetjük fel, hogy majdnem háromszor oly nagy azok száma, kik legeltetési joggal bírnak, mint azoké, kiknek legeltetési joguk is van és jószágot is tartanak.

Ha most már szigorúan végre akarják hajtani a közigazgatási bizottság határozatát, az esetben csak az az egyharmadrész hajthatja ki jószágát a Hortobágyra, kinek jószága tényleg van, míg a nagy többség füstbe dobhatja jogát. Már pedig a legeltetésből igen nagy jövedelme van a házipénztárnak és ha a joggal bíró, de jószággal nem rendelkezők nem ruházhatják át, mint azt eddig tették, jogukat, az esetben kevés jövedelme lesz a városnak a legeltetésből és a pótdadó csak emelkedni fog. Pedig azt hisszük ez nem ezélja, akarata a városnak.

Azt a legeltetési szabályrendeletet meg lehet és meg is kell változtatni oly módon, hogy a jog átruházható, de — épen a felmerült és az alább tárgyalandó esetből kifolyólag — azzal a kikötéssel, hogy ezt a jogot csak a debreczeni adófizető polgárok ruházhatják át a legeltetési joggal bírók. Természetes, az is, hogy minden felelősség a jogtulajdonosát terheli.

Hiszük, hogy a közigazgatási bizottság eme sérelmes határozata,

(melyről a jól értesült „Debreczeni Független Újság“ épen az ellenkező határozatot hozza) szóba kerül még és megváltozik.

Az eset, a mely a bizottságot annak a határozatnak meghozatalára készítette, nem új keletű és hosszantartó vizsgálat előzte meg.

A városnak van egy u. n. legeltetési szabályrendelete, mely azt mondja, hogy legeltetési jogát mindenki csak a saját jószágával gyakoroltathatja, vagyis nem ruházhatja másra át.

Ösmeretes azonban, hogy ezt az intézkedést évtizedek óta nem tartották be. Tudott dolog, hogy pl. a földtulajdonosok bérlőikre ruházzák át ezt a jogot.

Nyáron egy bizottság rendszeren megvizsgálja a Hortobágyra kihajtott jószágállományt. Így történt a múlt nyáron is. Ez alkalommal különösen feltűnt a bizottságnak, hogy sok az idegen jószág. Kutattak eredete után és rá is jöttek a dolog nyitjára.

Ez alkalommal 810 darab birkát talált a bizottság a Hortobágyon, melyek Klein és Meisels tiszadai lakosok tulajdonát képezték. A birkák között szájj- és körömfájás ütött ki és e miatt a Hortobágyot zár alá is helyezték.

Király Gyula tanácsnok az esetről jelentést tett a tanácsnak és a tanács kutatni kezdte, hogyan kerültek ezeknek az idegen lakosoknak jószágai a Hortobágyra.

A vizsgálat kiderítette, hogy Klein és Meisels Csóka József, Lichtschein Samu, Meisels Arnoldné és özvegy Lédig Lajosné jagait használta. Fentnevezettek közül Csóka József nem is tudott arról, hogy az ő jogán Klein és Meisels legeltet, mert ő Lichtschein Samunak engedte át jogát.

A tanács ezután felhívta Klein és Meisels, fizesse meg a legelőért és tegyen le nagyobb biztosítékot, mert legeltetési kihágás esete látszik fenforogni és az iratokat átteszik a bünyügyi osztályhoz és esetleg ha vétkenek találják őket, legyen felelősek a büntetésre.

A bünyügyi osztály Klein és Meisels, továbbá Csóka Józsefet, Lichtschein Samut, Meitels Arnoldné, özvegy Lédig Lajosné vétkenek mondotta ki és a legeltetési szabályrendelet értelmében úgy Klein és Meisels, valamint azokat, kik jogukat átadták, megbüntette olyformán, hogy minden darab jószág után 4 korona büntetést tartoznak fizetni vagyis Klein és Meisels egymaga 4620 korona büntetést fizet.

Az ítéletet a közigazgatási bizottsághoz felebbezték, mely tegnap foglalkozott ezzel az ügygyel.

Király Gyula előadó azt javasolta, hogy csakis Klein és Meisels büntessék meg, de nem a szabályrendelet, hanem — mután hasonló esetben volt már erre precedens — a törvény szakaszai szerint, a mi sokkal enyhébb bírságot vonna maga után.

A jogok átadójainak büntetését — tekintettel a régi jogszokásra — törölni javasolta.

Kovács József polgármester ezzel szemben azt javasolta, hogy a bünyügyi osztály által kiszabott büntetést hagyja helyben a bizottság.

A közigazgatási bizottság hosszas vita után 9 szavazattal 7 ellenében a polgármester javaslatát fogadta el és azt is kimondta, hogy a tanács köteles a legeltetési szabályrendeletet szigorúan betartani, illetőleg a legeltetési jogot nem lehet másra átruházni.

Az ítélethez hozzászólani nem ezélünk. A közigazgatási bíróság — a hova felebbezés folytán kerülni fog — dönt végérvényesen, de az elvi határozat, melyet a bizottság kimondott, újból hangsúlyozzuk, a legnagyobb mértékben sérelmes a város polgárságára nézve, melybe aligha nyugosznak meg.

L. J.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A ref. templomokban a következő leköszek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban: Csighy Andor lelkész, Kistemplomban: Dicsőfi József lelkész, Újtemplomban: K. Tóth Kálmán lelkész, Ispolyban: Szeremley Gyula esküdfelügyelő, Csapókerében: Kovács János népiskolai felügyelő, Homokkerében: Szele György lelkész. Egyháztársadalmi összejövetelek. A Csapókerében imádkozik: Baróthy István, bibliát magyaráz: Kónya Gábor, imádkozik: Szele Miklós. A Homokkerében imádkozik: Tóth Sándor, bibliát magyaráz: Kunszabó Gyula, imádkozik Bán István. — A róm. kath. templomban február 7-én, mely vizkereszt után az V. vasárnap, a következő sorrendben fognak tartani: Délelőtt: szent misét mondanak: 6 órakor Ruzska Zoltán, 7-kor Pák Emil, 8-kor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgymnasiumi ifjuság vesz részt; 9-kor az ünnepélyes nagymiséét dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános tartja segédlettel s azután Szabó István prédikál. Háromnegyed 11-kor miséznek Molnár Kálmán Dezső h. igazgató, melyen a Svetitszárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt. A fél 12 óras misét mondja Nyári Ignác. Délután fél 3-kor keresztény tanítás, tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános. 3 órakor Iytánia. 5 órakor a Rózsafüzér-társulatnak hónapos ajtatósságát tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános, utána szent beszéd, körmenet s Iytánia.

— **Egy havi közigazgatás.** Tegnap délután tartotta Debreczen város közigazgatási bizottsága rendes havi ülését Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt. Az ülésen az egyes szakreferensek tették meg január hóra vonatkozó jelentéseiket. E szerint a rendőrség letartóztatott összesen 341 egyént, a katonai létszám összesen 1909 ember volt. Egyenes állami adóban a lakosság befizetett összesen harminczhatezer 766 koronát. A közegészségügy jó volt. Született 218 gyerek, halva született 8, meghalt összesen 125 egyén. Ezután a főispán a fegyelmi választmányba rendes tagokul Csányi Viktort, Latinovits Mihályt, póttagokul Fauszt Eleket, a II. foku gyámküldöttségbe rendes tagokul dr. Kola Jánost és Nemes Kálmánt, póttagul dr. Kocsis Gábort kinevezte.

— **Dr. Böszörményi Nagy József halála.** Hiripi és ivácskői dr. Böszörményi Nagy József, a debreczeni kir. tábla fűgyészi helyettese csütörtökön 48 éves korában meghalt. Az elhunyt kiváló jogászt nagy család gyászolja s halála felett a részvét kiváló módon nyilatkozott meg. Ma délelőtt folyt le temetése igen nagy részvét mellett, melyen Debreczen előkelő társadalma nagy számban képviseltette magát. Szele György ev. ref. lelkész mondott a gyászsháznál gyönyörű bucsuztatót, mely után a koporsót Szatmárra szállították. A temetésre koszorut küldtek: „Mindenünknek — a teidtől“, „Szerető aposa — kedves vejének“, „Felejtethetlen sógorának — Bálint“, „Igaz szeretettel — Mária és István“, „A debreczeni itélő tábla — dr. Böszörményi Józsefnek“, „A debreczeni főügyészség és ügyészség — felejtethetlen kartársának“, „Részvétünk jeléül — Gyarmathy István és neje“, „Igaz szeretettel — Klára és Zsiga“, „Kedves rokonunknak — Kölcsey Sándor és családja“, „Felejtethetlen jó testvérünknek — Árpád és Ida“, „Drága jó fiamnak — édes anyád“, „Őszinte szeretettel — Jani, Olga és a gyerekek“. A temetést Kernáts „Kegyelet“ temetkezési intézete rendezte nagy pompával.

— **A debreczeni kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara

rendes közgyűlését e hó 11-én, csütörtökön d. u. 3 és félórakor tartja a székház tanácstermében, melyen igen sok fontos ügy kerül elintézés alá. Így Hajdumegye telefonhálózatának ügye, a debreczeni V. országos cipészkiállítás dolga, a debreczeni felsőkereskedelmi iskola kérelme segélye ésért. Ugyancsak ezen a közgyűlésen határoznak a segéd-titkárr állásának betöltése ügyében. És még sok más igen fontos ügyek képezik a közgyűlés tárgysorozatát.

— Veadóglósók a záróra ellen.

Lapunk szerdai számában foglalkoztunk a kávéházi záróra eltörlésének káros következményeivel. Ugy látszik, hogy fején találtuk a szöveget, mert a D. F. U. mai számában berzenkednek a kávé urak és a többek közt azt mondják:

Nem igaz, hogy a záróra eltörlésével az erkölcstelenség terjedne, mert hiszen a jelen körülmények közt, a záróra következtében kénytelenek a mulató vendégek külön helyiségekben, a közismert szeparékban vagy pedig titkos, sőt erkölcstelen helyeken folytatni a mulatásait, mert a záróra az egyéni szabadságot a mulatozás dolgában nem korlátozza, de nem is korlátozhatja. A mulató ember pedig oda megy, a hol nyitott ajtó várja.

Ezzel és nyilatkozatuk többi részével egyáltalán nem bizonyítják a záróra eltörlésének helyességét, hanem beismerik a közismert szeparék rejtelmét. Jól teszi Végh Gyula h. főkapitány ur, ha a jövőben figyelemmel kísérteti ezeket a szeparékat és nem engedi azokat büntenyékké fajulni. Azt is mondják nyilatkozatukban, hogy „a mulató ember oda megy, a hol nyitott ajtó talál”. Erre mi azt mondjuk, hogy ha megmarad a záróra, akkor nem lesz nyitott ajtó és a részeg ember éjjel két óra után haza megy. A D. F. U. a nyilatkozat kapesán azt írja, hogy mi elébe vágtunk a tanács intézkedéseinek. Nincs igaza a kedves lapírnak, mert a sajtónak kötelessége a napirenden levő dolgokat tárgyalni akkor, a mikor azok felszínen vannak. Ünnepe után késő a kántálás. Mi tárgyilagosa vagyunk mindig, minden kérdésben és igaz meggyőződéssel szólunk a kérdésekhez. Ha a D. F. U. nak más a véleménye, írja meg és érveljen a maga igaza mellett. A mi lapunkat, jól értesült híreivel, az esti órákban várja a közönség; hogy a D. F. U. reggeli híreire kíváncsi-e, azt nem tudjuk.

— **Biró Lajos felolvasása.** Igen nagy az érdeklődés a kiváló tudós Biró Lajos felolvasása iránt. És ezen nem is lehet csodálkozni, miután Biró Lajos olyan felédhetlen szolgálatokat tett a magyar tudományok, a melyet érdekelni alig tudunk. Hiszen az általa felfedezett és hazahozott tudományos kincsek feldolgozásán a magyarokon kívül már ma is a német, francia, angol és olasz nemzetek legkiválóbb szak-tudósai dolgoznak. Stanley Afrikából visszatérte után felolvasásaival milliókat szerzett magának... Biró — szegény ember akar maradni s egyedüli jutalmát abban keresi, hogy honfitársai között és a magyar név dicsőségére ismeretsinnek kincsét szétszórhatja. Ilyen ember jön most Debreczenbe s éppen a debreczeni egyetem érdekében. A felolvasás e hó 21-én délután öt órakor lesz a Bika-szálloda disztermében.

— **A helyi vasut községi pótdóója.** A helyi vasut a múlt évben azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy évekre visszamenőleg befizetett 12 ezer kor. községi pótdóóját fizesse vissza a város. Ezt a kérelmét arra alapítja a helyi vasut, hogy a Kossuth-utcai szárnyvonal építésekor kötött szerződése értelmében pótdóómentességet biztosított a város. A tanács elutasította a helyi vasutat kérelmével, csak részben teljesítette óhaját, mert kimutatta, hogy csakis a Kossuth-utcai szárnyvonalra élvez adómentességet. Felelőbeadás folytán a közigazgatási bizottság elé került az ügy, mely tegnapi tartott ülésén a tanács határozatát jóváhagyta.

— **Szabad iskola.** A szabad iskola szokott helyiségeiben vasárnap, f. hó 7-én d. u. 3 órakor a magyar történelemből előadást tartanak: Az Eötvös-utcai iskolában: dr. Szabó Márton. A Jókai-utcai iskolában: Pogány Kornél. A Miklós-utcai iskolában: dr. Ferenczy Gyula. A Bánk-utcai iskolában: Nagy Vilmos. A tanítás ingyenes. Szívesen látnak minden felnőtt embert. Látogassák minél többen ez érdekes és tanulságos előadásokat.

— **Kanyarójárvány egy iskolában.** Az ispotályi elemi leányiskola első és második osztályú növendékei közt szörványosan több kanyaró eset történt, a miért az előadásokat be kellett szüntetni.

— **Sorshuzás a vármegegyénél.** Bár ugyan arra, hogy a sorozást rövid időn belül megtarthatják, kevés kilátás van s már a legújabb sorozási tervezet is idejét multá, az esetleges sorozásra mégis előkészülnek a hatóságok. Ma délelőtt 9 órától kezdődőleg sorshuzás volt a vármegyeházán, melyen a központi sorozó járásban most sorozás alá kerülő hadköteles ifjak huztak sorsot, tehát a csegei, egyeki, b.-újvárosi, miki- és vámospécsi hadköteles ifjak. Összesen 380 ifju huzott sorszámot a legközelebbi (?) sorozásra.

— **Sertésvész a VI-ik állategészségügyi kerületben.** Hozzánk érkezett hivatalos jelentés szerint a VI-ik állategészségügyi kerületben egy tanyán a sertésvész szörványos fellépte megállapított és zár alá helyeztetett.

— **Eljegyzés.** Klein Ignác debreczeni lakos, monostorpályi nagy bérlő kedves és szép leányát eljegyezte Lindenfeld Antal szaniszlói bérlő.

— **Elveszett egy fehér-sárga tarka lumbergi kutya.** A becsületes megtaláló a tulajdonos lakásán (Bargundia-utca 11. sz.) illő jutalomban részesül.

— **Szokás vált** már azon szereket, melyek bedörzsölésre alkalmazhatók, mindazon megbetegedések ellen ajánlatba hozni, melyek külsőleges kezeléssel gyógyíthatnak. — Egyetlen betegség ellen sem lesz sok oly mindenféle hirdetés, mint a csuz és köszvényes bántalmak ellen. Épen ezért fontos, hogy kiki figyelmét a csodás hatása által már világhírűnek ismert Zoltán-féle kenőcsre irányítsa és ne kíséreljen meg baja gyógykezelésénél oly szereket alkalmazni, melyeket ezer más

megbetegedéssel egyetemben csuz ellen is ajánlanak, mert mindenki által ismert tény, hogy a csuz és köszvényes bántalom egyetlen biztos gyógyító szere a Zoltán-féle kenőcs, mely üvegenként 2 koronáért Zoltán B. gyógytárában kapható Budapesten.

— **Mindenki tudja,** hogy a legbiztosabb szer különféle gyermekbetegségek elhárítására az, ha a gyermeknek erős és ellentálló képessége van, s e cél elérésére kitűnő a Zoltán-féle csukamájolaj, mert tápereje nagy, rossz szaga, ize nincs és könnyen emészthető. Üvegje 2 kor. a gyógyszerárakban.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Február 6.

Készáru : változatlan.

Buza áprilisra	7.85—7.83
„ októberre	7.66—7.67
Rozs áprilisra	6.54—6.55
Zab	5.49—5.50
Tengeri májusra	5.28—5.29

TAVIRATOK.

A politikai helyzet.

Tisza megy. Khuen Héderváry jön.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

Budapest, febr. 6.

A delegációk hadügyi albizottságának tagjai között szétosztották Pitreich közös hadügyminiszter ismeretes beszédét, a mely, mint a fordításból is kitetszik, súlyos sérelmeket tartalmaz a magyar közjog ellen.

A kormány hivatalos könyomatosa a Magyar Távirat ehez a fordításhoz azt a megjegyzést fűzi, hogy az egyelőre csak hiteles másolata a magyar fordításban Pitreich beszédének, de a magyar delegáció tagjai előtt Pitreich nyilatkozatokat fog tenni s a beszédben foglalt súlyos pontozatokra nézve megnyugtató felvilágosításokat fog tenni.

Ezzel szemben az a valóság, hogy Pitreichnek eszeágában sincs kijelentéseit visszavonni vagy enyhíteni.

Tisza és Pitreich különben a királynál huzamosabb ideig tartó tárgyalásokat folytatnak a katonai kérdésekre vonatkozólag s kiszivárgott hírek szerint ezen a tárgyalásokon a királyra Pitreich törekvései olyan mély benyomást tettek, hogy most már Tisza aligha fog felhatalmazást kapni az udvartól az ígért katonai reformok előmunkálatának megkezdésére.

Es esetben pedig Tisza István, — nem tudván szavának helyét állani, le fog mondani. Hír szerint, utóda Khuen Héderváry lesz, a ki harmadszor is kész elvállalni a miniszterelnökséget.

Csak hogy akkor az egész ellenzékot magával szembe fogja Khuen-Héderváry találni.

Az Ugron-párt különben nagyban készül az ellentállásra. De a néppárt leszerelése a helyzetet nagyon megnehezíti.

Földrengés Kézdi-Vásárhelyen.

Budapest, február 6. Kézdi-Vásárhelyről sürgönyzik: Itt ma hajnalban háromszor egymásután erős földrengés volt észlelhető északról-délkeleti irányban. Sem emberben, sem épületben kár nem esett.

A postarabló öngyilkossági kísérlete.

Budapest, február 6. Csontos Mihály, Boda fővárosi pénzeslevélhordó állítólagos rablója ma öngyilkossági kísérletet követett el az ügyészség börtönében. Ruháját darabokra hasította s abból köteleket font. Az őt épen akkor vette észre szándékát, mikor a ruhából font kötelekkel az ágy vasára fel akarta akasztani magát.

Eladó ingatlanok.

A Piacz-utca 34. sz. ház,
a Csapó-utca 23. sz. ház és
18 katasztrális hold Ondódi
föld eladó. — Értekezhetni:
Nyomtató-utca 18. szám alatt.

Lakások.

Azonnal kiadó irodának,
vagy garcon lakásnak Kossuth-
utca 9. szám, udvaron I. eme-
leten, lényelmes lépcsővel, 2
világos nagy szoba, előszoba,
closet.

Azonnal kiadó Kossuth-u.
26. számú udvaron, földszint 4
szoba és kellei, fásított udvar
és jó vizű kút.

Május 1-től kiadó Kossuth-
utca 9. szám az udvaron, I-ső
emeleten, egy modern lakás 3
szoba, minden kényelmi beren-
dezéssel.

Ertekezhetni:

Kardos László üzletében
és a házmestereknél.

1961
1903 vk. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbíró-
ságnak V. 1821/9 - 1903 számú végzése folytán
közönségre tétetik, miszerint Dordrecht élet-
biztosító társaság részére Farkas Gyula
debreczeni lakostól 193 kor. 67 fillér
tőke, ennek 1901 évi február hó 28 ik
napjától számított 5% kamatai és edd g
összesen 92 korona 71 fillér perköltség
erejéig, 125 korona 98 fillér betudásával
1901. évi december hó 19 én bíróság
felülfoglalt és 702 koronára becsült bu-
torok és egyéb ingóságok, **1904. február**
hó 9-án, délután 2 órakor kezdetét veendő
és Ujjöldön, al. erések lakásán megtartandó
nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet igé-
rőnek azonnali készpénz fizetés mellett,
szükség esetén becsáron alul is el fognak
adatok.

Debreczen 1904. január hó 19.

Olah,
bírói kiküldött.

Uradalmi tea vaj

naponta frissen érkezés 1 kilogramm
1 forint 20 krajczár, kapva o

KERTÉSZ SÁNDOR

űszer- és esemeg kereskedésében.

Kossuth-utca 17. sz.

Zongora hangolásokat

ugy helyben, mint vidékre el-
vállal szakszerű értelemmel. —
**Zongorák, Piani-
nok — és Czimbal-
mok** bérbe kaphatók.

Schmidt S.,
zongora-, hangszer- és zenemű-
raktárában.

Elsőrendű gyártmányu zongorák

saját készítményü **CZIMBALMOK**, valamint
kitünő hangu **EDISON**-féle **FONOGRÁFOK**
legelőcsöbben beszerezhetők

Komáromi M.

hangszerüzletében, József kir. herceg-u. 2. szám.

ki ugyszintén hangolásokat is jutányosan elvállal.

A mélyen tisztelt gazdaközönségnek ezennel szives tudomására hozom, hogy
A MAGYAR KIRALYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNEK

kerületi kizárólagos képviselőt

átvettem és **DEBRECZENBEN**, Piacz-utca 83. szám alatt egy nagyobb szabásu

GÉPRAKTÁRT rendeztem be, hol a m. kir. államvasuti gépgyár cséplőgarnitúráinak, malom-
berendezési és egyéb gyártmányainak, valamint más, azonban

CSAKIS ELSŐRANGU GYÁRTMÁNYU kisebb és nagyobb **MEZŐGAZDASÁGI**
GÉPEK, MALOMSZERELÉSEK, MINDENNEMŰ IPARI CZÉLOKRA SZOL-
GÁLÓ BERENDEZÉSEK, ELSŐRENDŰ GÉPOLAJ, KÖSZÉN, TOVOTE-
KENŐCS, GÉPSZIJJAK és minden az ipar és mezőgazdaság terén haszná-
latban levő egyéb legújabb kivitelben előállított technikai cikkek eladását
a legelőnyösebb feltételek mellett a legpontosabban eszközölöm.

A gépvásárlás megkönnyítése céljából hajlandó
vagyok a még használható régi gépeket új államvasuti
gépek vásárlása esetén csere utján bevenni és a vásár-
landó új gépeket több évi részletfizetésre adni.

Harstein Kálmán.

Poschinger Fűőp

fegyvergyár Ferlachban (Karinthia)

kitüntetve több díjéremmel és a koronás arany érdemkereszttel.

Ajánlja kitűnően készített, jól belőtt, a cs. kir. próbaintézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.

— Szolid munkáért és jó lövésért jutálás. —
Árjegyzék ingyen.

**BRAZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGRENDELÉSHEZ
MELLÉKELVÉ VAN!

A ki régi tetőt **GROSSOL-lal** átmozol, meg-
takarítja az új fedést.

„Grossol“ a legjobb és legtartósabb máz fedél-
asbest tetőtömitő-máz,) lemez tetők, bádog-, fa- és cserép-
szindely-tetők számára

Szabadalmazva Magyarországon: 20384. sz.

Austriában: 4290. sz.

Debreczen és vidékének kizárólagos elárusítója:
Lukács Vilmos cement, burkolati, tetőfedési és
aszfalt vállalkozása **DEBRECZEN**,
Hatvan-utca 5. sz.

Serravallo
KINA-BÓRA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére
Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

— Kiválóan jó izü. —

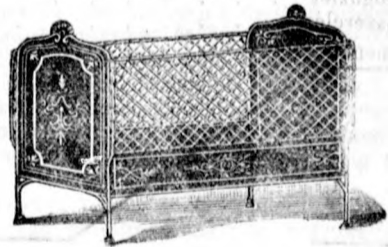
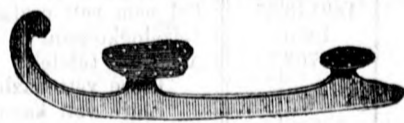
Több mint 2000 orvosi elismerő nyilatkozat

Kapható:

J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért.
1/4 „ „ 4 „ 40 „

**Gyakorlati
alkalmi ajándéku!**

Vadászati felszerelések és fegyverek, korcsolyák, zománczo-
zott, fényezett és nickl edények, vasbutorok, madárkalitkák,
fürdőkádak, gyermek mozdófelszerelések és gyermekkos-
suk, gyermek-főzőedények és konyhák, gyermek vasalók stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás és legnagyobb választék

TÓTH GYULA

vaskereskedő, Piacz-utca 20. és 27-ik szám.

Gyár: NYERGES-UIFALU (Esztergom m.) Sürögönczím: Eternit Budapest.

Telefon 12-92. Gyár: VOCKLABRUCK (Felső-Ausztria.)

ETERNIT-PALA**AZBESZT-CEMENT-PALA**
Hatschek Lajos szab.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olesó és tűzálló tetőfedő-anyag.

ETERNIT MŰVEK Hatschek Lajos **BUDAPEST, VI., Andrassy-ut 33.**
Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Évi gyártás 1500 kocsirakomány. — Kérjen ismertetést.**M e g h í v á s.****A debreceni Takarékos és Hitelintézet Részvénytársaság**

t. részvényesek

az 1904. évi február hó 21-én d. e. 10 órakor

az intézeti ház üzleti helyiségében (Csapó-utca 4-ik szám alatt) megtartandó

XXX. évi rendes közgyűlésre

azon figyelemmel, hogy szavazati jog gyakorlására csak oly részvényesek jogosítvák, kiknek nevei a közgyűlés előtt legalább 30 nappal a részvénykönyvbe bevezetettek.

T á r g y a k :

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadás előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentése kíséretében.
3. A mérleg megállapítása s a felmentvény iránti intézkedés.
4. A nyereség hovatfordítása iránti határozathozatal.
5. Netaláni indítványok.
6. Két igazgatósági tag választása.
7. Egy rendes és két pót-felügyelő-bizottsági tag választása.
8. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság kiküldése.

Az igazgaóság.

Az évi jelentés, mérleg s az erre vonatkozó adatok a közgyűlést megelőző 8 nap alatt az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

MÉRLEG-ROVÁS.

Vagyon	Korona érték				Teher	Korona érték			
	korona	fill.	korona	fill.		korona	fill.	korona	fill.
Pénztár			38134	68	Részvénytőke			200000	—
Váltó			2139567	33	Tartalékok:				
Ingtatlanok:					a) Tartaléktőke	98733	—		
Intézeti ház	231000	—			b) Kártartalék	28000	—		
Egyéb ingatlanok	56872	70	287872	70	c) Zálogház tartaléka	5000	—	131733	—
Kötvény-kölcsönök			205156	—	Nyugdíjalap			28517	15
Előlegek			30875	—	Visszleszámítás			582416	40
Értékpapírok			18811	38	Könyvetét			2045446	62
Folyószámla adások			283958	30	Cheque-számla			39258	14
Adások			11247	66	Hitelezők			55418	12
Zálogüzlet			189148	37	Fel nem vett osztalékok			1120	76
Fölszerelések			1800	—	Jelzálogkölcsön			73161	86
Átmeneti tételek			10768	73	Átmeneti tételek:				
					Előre vett házbérek	709	96		
					Előre vett kamatok	14151	07		
					1903 évet terhelő kifizetetlen kamatok	4023	25	18884	28
					Nyereség:				
					Áthozat a múlt évről	999	85		
					Folyó évi	40383	97	41383	82
			3217340	15				3217340	15

Debreczen, 1903. december 31.

Budaházy,
pénztárnok.Nagy,
vezérigazgató.Koncz Lajos,
főkönyvelő.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Balás, Bechert,

Lengyel, Serli,

Váczi, Wolaffka.

A F E L Ü G Y E L Ő B I Z O T T S Á G:

Dr. Megyery Pál,

Bilkei Kövesdy Imre.

Dr. Márton Kálmán.

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.